‘OP BEZOEK BIJ’
‘DI BISHITA NA’

COASTAL REFINERY interview met Alvin Koolman (GM Operation)

Dat er in San Nicolas een raffinaderij staat weet iedereen. Hoe die daar gekomen is weet bijna niemand. Ook weten weinigen dat het lange tijd niet de enige raffinaderij op het eiland was. Of dat de LAGO ooit de grootste raffinaderij ter wereld was. Onlangs was er brand, hoe kwam dat en wat gaat er nu gebeuren? Kortom, er is maar weinig bekend over de historie en het huidige functioneren van de raffinaderij. ‘Ambiente’ ging daarom op bezoek bij de eigenaar, de Coastal Corporation en sprak met de General Manager of Operations, de heer Alvin Koolman.

REFINERIA COASTAL entrevista cu Alvin Koolman (GM Operacion)

Cu den San Nicolas tin un refineria tur hende sa. Con el a yega ey, casi niun hende sa esaki. Tambe masha poco hende sa cu pa largo tempo e no tabata e unico refineria riba e isla. Of cu un tempo LAGO tabata e refineria mas grandi na mundo. No mucho tempo pasa tabatin candela den Coastal. Con esaki a sosode y kico ta bai pasa awor? En corto, masha poco ta conoci di e historia y e funcionamento actual di e Refineria. Pa e motibo aki Ambiente a bai di bishita cerca e propietario, esta Coastal Corporation y a combersa cu Gerente General di Operacion, señor Alvin Koolman.



Ambiente. Jrg. 2, nr.69 (2001). p.12-19



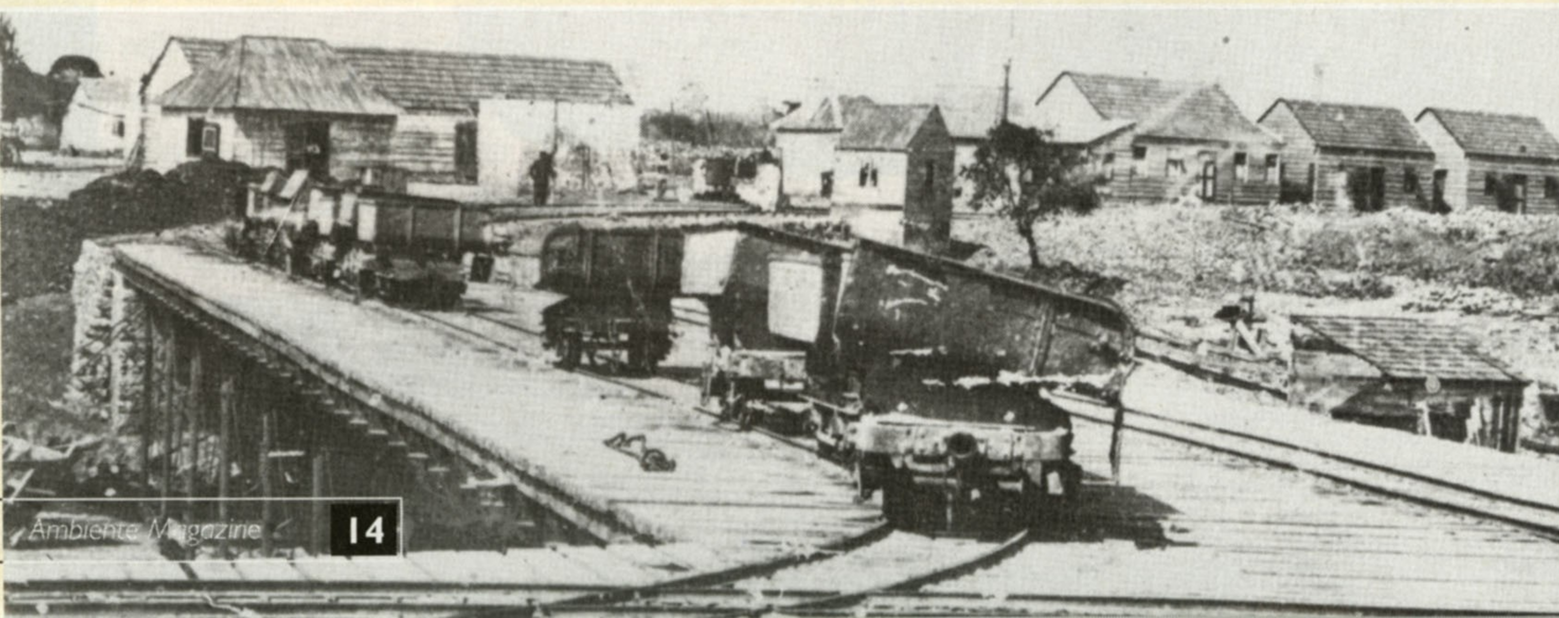


Het begin

Eigenlijk is het allemaal in 1924 begonnen met de heer Beaujon. De op Aruba geboren Beaujon werkte als loods in Curaçao. Daar kwam hij in contact met afgevaardigden van de 'British Equatorial Oil Transport Company', die een plek zochten voor een Venezolaanse doorhaven en opslagplaats voor olie. Shell was in 1914 al naar Curaçao gekomen en had eigenlijk alle geschikte plaatsen voor een haven of een raffinaderij ingenomen. Waarop Beaujon een vérstrekkend voorstel deed: "Waarom gaan jullie niet eens kijken op Aruba?" Niet veel later zette Captain Rogers als afgevaardigde van de 'British Equatorial Oil Transport Company' voet op Arubaanse wal. In San Nicolas was in 1924 de haven net wat verbeterd in verband met de activiteiten van de fosfaat maatschappij. Dat gaf bij Captain Rogers de doorslag om Aruba (San Nicolas) te kiezen als haven en opslagplaats voor de 'British Equatorial Oil Transport Company'. Later bedacht men dat het veel makkelijker was als er ook een raffinaderij zou staan. Met de bouw daarvan is in 1927 begonnen en op 23 januari 1929 kon de eerste barrel crude oil worden geraffineerd. Nu zult u begrijpen hoe Rogers Beach aan zijn naam is gekomen. Hoewel misschien 'Beaujon Beach' ook een geschikte naam zou zijn geweest.

E comienso

Si wak bon tur cos a cuminsa na 1924 cu un tal señor Beaujon. Beaujon, kende a nace na Aruba, tabata traha como loods na Corsou. Akinan el a drenta den contacto cu representantenan di 'British Equatorial Oil Transport Company' cu tabata en busca di un sitio pa un refineria Venezolano. Ya Shell a yega Corsou caba na 1914 y a ocupa e miho sitionan pa un waf y un refineria. Esaki a pone sr. Beaujon bin cu e proposicion cu a hiba consecuencianan trascendental: "Pakico boso no ta bai tira un bista na Aruba?" No mucho tempo despues, Capitan Rogers a yega Aruba como representante di "British Equatorial Oil Transport Company". Na San Nicolas net a caba di drecha e waf relaciona cu actividadnan di e minanan di fosfaat. Esaki tabata e factor decisivo pa Capitan Rogers den su escogencia di Aruba (San Nicolas) como waf y terminal pa 'British Equatorial Oil Transport Company'. Despues nan a pensa cu lo tabata mas facil si bin cu un refineria tambe acerca. Na 1927 a cuminsa cu construccion di esaki y dia 23 di januari 1929 e prome bari di crudo a keda refina. Awor nos ta compronde con Rogers Beach a haya su nomber, maske cu kisas 'Beaujon Beach' tambe lo tabata uno apropia.



Nog een stukje historie

De eerste President Directeur van de in 1929 geopende raffinaderij was Lloyd G. Smith. Zo zijn er meerdere namen van straten, stranden of gebouwen die hun oorsprong vinden in de historie van de raffinaderij. Daarmee blijkt wel hoezeer de historie van de raffinaderij verweven is met die van het eiland. Ook heeft Shell nog een raffinaderij op het eiland gehad. Deze was verbonden met de Mexicaanse olie maatschappij 'Aguila'. In het Engels vertaald is dat: 'Eagle' en in het Nederlands: 'Arend'. De raffinaderij stond namelijk bij het huidige 'Eagle Beach' en door de 'Arendstraat' liepen vroeger de mensen die naar die raffinaderij gingen. Het huidige A.T.A. kantoor was destijds het laboratorium van de Eagle Raffinaderij en de nu nog bestaande Eagle Club was in die tijd een Club voor de medewerkers van de raffinaderij met dezelfde naam.

Un tiki historia mas

E prome Director General di e refineria cu a habri na 1929 tabata Lloyd G. Smith kende manera bo sa, no ta un figura desconoci riba nos isla. Asina tin mas nomber di caya, beach of edificionan cu a origina for di historia di e refineria. Esaki ta un indicacion di e lasonan grandi cu e refineria tin cu historia di e isla. Shell tambe tabatin un refineria riba e isla. Esaki tabata liga cu e refineria Mexicano 'Aguila'. Traduci na Ingles esaki ta: 'Eagle' y na Hulandes: 'Arend'. E refineria tabata ubica na e actual 'Eagle Beach' y dor di 'Arendstraat' e hendenan tabata cana temponan aya pa bai e refineria aki.
E actual oficina di ATA tabata e laboratorio di e refineria Eagle y Eagle Club, cu ainda ta existi, tabata un Club pa e trahadornan di e refineria cu tabata carga e mesun nomber.



De oorlogstijd

De Tweede Wereldoorlog heeft ook op Aruba zijn sporen achtergelaten. De Duitsers hebben geprobeerd de 'Eagle Raffinaderij' te torpederen. Dat is niet gelukt, want de torpedo is op het strand blijven steken. Toch zijn de werknemers van de raffinaderij tijdens de oorlogsjaren overgebracht naar de Shell raffinaderij op Curaçao. In 1952 is de Eagle Raffinaderij definitief gesloten. Gedurende de oorlog werkte de raffinaderijen op Curaçao en Aruba onder één management om de produktie van benzine en diesel zo veel mogelijk af te stemmen op de vraag van de Geallieerden. Dat maakte ook de Lago Raffinaderij in San Nicolas doelwit van Duitse aanvallen. Op 16 februari 1942 richtte een Duitse U-boot een ravage aan in de haven. Op tank 112 zijn nu nog deuken te zien van een beschieting. Het had nog veel erger kunnen zijn als de Tanker S.S. Gibbens, met 3000 Ton TNT aan boord, nog in de haven had gelegen. De bemanning had vlak voor vertrek gemerkt dat er geen koffie aan boord was en wilde daarom niet uitvaren. Anderhalf uur later vond de aanval plaats waarbij de 'Pedernalis', de 'Esso Oranjestad' en de 'Esso San Nicolas' zijn gezonken. Als er geen koffie aan boord van de S.S. Gibbons was gebracht, zou Aruba nu waarschijnlijk de helft kleiner zijn geweest. Tijdens de oorlog werd het eiland beschermd door Amerikaanse en Schotse troepen, omdat de LAGO een zeer prominente rol had in de bevoorrading van brandstof voor de geallieerden. Van elke 16 barrels olie die wereldwijd werden gebruikt waren er 2 geproduceerd door de LAGO raffinaderij. Zo kon de raffinaderij na de oorlog, in de jaren vijftig, uitgroeien tot de grootste raffinaderij ter wereld. Op de piek van de produktie in 1949 werkten 8300 mensen bij de LAGO. Toch iets om trots op te zijn.

Tempo di guera

Segundo Guera Mundial a laga su rastronan atras na Aruba tambe. E Alemannan a trata di torpedia e 'Refineria Eagle'. Esaki no a logra pasobra e torpedo a keda pega den e santo di lama. Tog nan a evacua e trahadonan di e refineria durante e añanan di guera pa Shell na Corsou. Na 1952 e refineria na Eagle a sera definitivamente. Durante guera e refinerianan na Aruba y Corsou a traha bou un solo gerente pa ahustaproduccion di gasolin y diesel riba demanda di e Aliadonan. Esaki a haci cu e refineria di Lago tabata blanco di e atakenan Aleman. Riba 16 di februari 1942 un submarino, U-boat 156, a causa destruccionnan grandi den waf. Riba tanki 112 ainda bo por mira e marcanan di cañonazo. E por tabata pio ainda si e Tankero S.S. Gibbons, cu tabatin 3000 tonelada di TNT (dinamita) na bordo, tabata staciona ainda eynan. E tripulante a ripara net prome cu nan mester a sali, cu no tabatin cofi na bordo y nan no tabata kier a Sali sin cofi. Un ora y mei despues e atake a tuma luga unda 'Pedernales', 'Esso Oranjestad' y 'Esso San Nicolas' a sink. Si no tabata tin cofi na bordo di S.S. Gibbon, awe Aruba lo tabatin mitar di su size. Durante guera e isla tabata wordo proteha pa trupanan Mericano y Escoces. LAGO a hunga un papel importante den subastacion di crudo pa e Aliadonan. Di cada 16 bari di crudo

cu tabata wordo usa mundialmente, dos tabata wordo produci pa e refineria LAGO. Asina e refineria despues di guera, den añanan cincuenta, por a expande y crece bira esun di mas grandi na mundo. Riba top di su produccion na 1949 tabata tin 8300 hende ta traha na LAGO. Tog algo pa ta orguyoso di dje.



De tegenslagen

Vijtien jaar later werkten er nog maar 5000 mensen bij of voor de LAGO. Dat kwam ondermeer doordat men de haven van Maracaibo in Venezuela had uitgebaggerd. Zodoende konden ook de grotere schepen met meer diepgang voortaan in Maracaibo terecht. Niet alleen voor de olie maar ook voor onderhoud. Zodat ook de droog-dokken in San Nicolas veel minder werk kregen en moesten afslanken. Een andere reden was dat steeds meer mensen op het eiland een 'business' begonnen waarin de LAGO zelf had voorzien. De LAGO was in die tijd totaal 'self supporting' en had cementfabrieken, pakhuizen en supermarkten allemaal zelf gebouwd. Nu konden deze diensten ook door mensen van buiten de raffinaderij worden geleverd. In de jaren zeventig begon de grote automatisering. Dat kostte ook heel veel arbeidsplaatsen. Waar vroeger 10 mensen werkzaam waren, werkte er nu nog één. Toch waren er begin jaren 80 nog plannen om de raffinaderij uit te breiden. In 1980 had Esso Lago de produktie van de raffinaderij overgenomen, maar de installatie werd nog gefinancierd door Venezuela. Om uit te breiden moest er dus geld uit Venezuela komen. Door de devaluatie van de Bolivar leverde dat problemen op en wilde Venezuela niet langer participeren. Esso wilde niet alleen verder gaan, dus bleef er weinig anders over dan de raffinaderij te sluiten. Dat had niemand verwacht maar het gebeurde toch. Op 30 oktober 1984 werd bekend dat de raffinaderij gesloten zou worden en op 31 maart 1985 liep de laatste man bij de LAGO de poort uit.

Wordt vervolgd

De afgelopen eeuw heeft de raffinaderij een zeer grote rol gespeeld in de historie van Aruba en doet dat nu nog. Er is dan ook nog zo veel meer te vertellen over en de rol die deze industrie op Aruba speelt dat wij in de volgende editie van 'Ambiente' verder verslag zullen doen. Ook is er dan misschien meer te vertellen over de oorzaak van de brand van een paar maanden geleden. Het onderzoek daarnaar is nog in volle gang. Gelukkig zijn er daarbij geen menselijke slachtoffers gevallen, maar de schade was groot. De omvang van de brand zette Alvin Koolman voor de moeilijkste beslissing uit zijn carrière: 'Total shut down' of niet?! Uit veiligheidsoverwegingen heeft hij toen voor het eerste gekozen. Sinds de sluiting op 31 maart 1985 was de raffinaderij niet meer stil gelegd. Wordt vervolgd............



E contratiemponan

Diescinco aña despues tabata traha solamente un 5000 hende na LAGO. Esaki a bin entre otro pasobra na Venezuela nan a coba e lago di Maracaibo. Di e manera aki e barconan grandi tambe por a mara na Maracaibo. No solamente pa crudo sino tambe pa mantencion. Di manera cu e doknan na San Nicolas tampoco no tabatin mucho trabou mas y nan mester a baha nan cantidad di trahado. Un otro motibo tabata cu mas y mas hende riba e isla a cuminsa cu nan mes 'negoshi' locual e LAGO mes a percura pe. LAGO tabata drai completamente riba su mes forsa y a construi su propio fabricanan di cement, depositonan y supermercado. Awor e servicionan aki por a wordo duna tambe pa hendenan pafo di e refineria. Den añanan setenta e automatisacion grandi a cuminsa. Esaki tambe a tuma hopi cupo di trabou. Unda antes tabata traha 10 hende, awor ainda tabata traha solamente 1. Tog ainda na cuminsamento di añanan 80 tabata sisti plannan pa expande e refineria. Na 1980 Esso a tuma e produccion di e refineria over, pero e instalacion tabata wordo financia pa Venezuela ainda. Pa expande mester a bin placa di Venezuela. Dor cu e Bolivar a devalua esaki a bira un problema y Venezuela no kier a sigui participa mas. Esso no tabata kier a sigui su so y no a keda mucho mas cu sera e refineria. Esaki ningun hende a spera, pero tog el a pasa. Dia 30 di october 1984 a wordo anuncia cun e refineria lo wordo sera y riba 31 di maart 1985 e ultimo persona a cana sali dor di porta di LAGO pa ultimo bes.

Ta continua

Siglo pasa e refineria a hunga un papel grandi den historia di Aruba y ainda ta asina. Tin asina hopi cos di conta di e dje y su importancia pa Aruba cu nos lo sigui cu nos reportahe den e siguiente edicion di Ambiente. Tambe kisas lo tin mas cos di raporta di e candela di algun luna pasa. Tin un investigacion andando ainda tocante esaki. Afortunadamente no tabatin victima, pero e daño material tabata grandi. E magnitud di e candela a pone Alwin Koolman dilanti un decision dificil den su carera: "Un ciere completo of no?!" Pa motibonan di seguridad el a scoge pa e prome opcion. Desde ciere di LAGO dia 30 di maart 1985, e refineria nunca a wordo para. Ta continua…..

